

Technická univerzita v Košiciach, Fakulta umení
HODNOTENIE DIPLOMOVEJ PRÁCE
 POSUDOK ŠKOLITEĽA-VEDÚCEHO PRÁCE

Názov práce: **Rodinný album**
 Autor (Študent): **Bc. Alexandra Keselicová**
 Štud. program: *Voľné výtvarné umenie*
 Školiteľ: **Mgr. Lenka Jakubčáková, PhD.**
 Pracovisko školiteľa: *Katedra výtvarných umení a intermédií*

Akad. rok: 2019/2020

Posudzovaný aspekt DIPLOMOVEJ PRÁCE	Dosiagnutá úroveň v %	Hodnotenie v %	
		Max	Udelené
1. SPLNENIE ZADANIA:			
- Splnil autor ciele vyplývajúce zo zadania práce?	8	30	25
- Pristupoval autor samostatne a tvorivo k plneniu zadania práce?	9		
- Spolupracoval autor aktívne a iniciatívne so školiteľom, resp. s konzultantom?	8		
2. TEORETICKÁ ČASŤ:			
- Využil autor v literárnom prehľade vhodné zdroje informácií?	9	20	18
- Citoval autor dôsledne použité zdroje informácií?	9		
3. VÝSLEDKOVÁ ČASŤ:			
- Použil autor pre splnenie cieľov práce vhodné metódy?	9	30	25
- Obsahuje práca výsledky vlastnej tvorivej (odbornej) činnosti autora?	8		
- Spracoval a interpretoval autor tieto výsledky správne?	8		
4. FORMÁLNA STRÁNKA PRÁCE:			
- Celková štruktúra; členenie, rozsah a vyváženosť jednotlivých častí práce.	5	20	16
- Jazyková stránka – štylistika a gramatika; úroveň použitého odborného štýlu.	3		
- Spôsob dokumentácie – výpočty, grafy a tabuľky; dodržanie normy pre citácie.	4		
- Práca so šablónou; grafická úprava textu, tabuliek a obrázkov.	4		
spolu		100	84

KOMENTÁR ŠKOLITEĽA - VEDÚCEHO PRÁCE (hlavné prínosy, prednosti a nedostatky práce, pripomienky a otázky):

Diplomová práca Bc. Alexandry Keselicovej skúma fenomén rodinného albumu ako špecifického fotografického objektu v minulosti a dnes. Jej inšpiráciou je nielen jeho objektívne miznutie či úpadok v dobe elektronických priechinkov a albumov, ale najmä veľká osobná motivácia nájsť identitu a odhaliť pravdy vlastnej rodinnej histórie skrze tvorbu multimediálneho rodinného albumu.

V teoretickej časti sa autorka zaoberá fotografickým rodinným albumom v historickom i súčasnom kontexte, ako aj princípom a konvenciami rodinnej fotografie, pre ktorú je asi najviac príznačná „amatérskosť“. Práve tá bola a je v súvislosti s umeleckou fotografiou rôzne vnímaná – kedysi zatracovaná a dnes čoraz viac vyhľadávaná. Ale aj napriek tomu, že autorka prvky amatérskej fotografie oceňuje a sama rada využíva, v súvislosti s rodinnou fotografiou kriticky upozorňuje na mnohé klíše, idealizovanie, predstieranie krásneho, ideálne vyzerajúceho obrazu rodiny – na fakt, že sa pred fotoaparátom „odohráva[lo často iba] krásno“ (s. 15).

Z histórie zaostruje najmä na dielo Jacquesa Henriho Lartiguea, ktorý si vytváral denníky v podobe originálnych rodinných fotoalbumov ako jeden z prvých. Do vtedajšej kanónmi zviazanej fotografie priniesol obrovskú sviežosť, spontánnosť, humor, pohyb, prvky „nedokonalosti“. Prvej kapitole by som vytkla mierne vyššiu pozornosť histórii fotografického portrétu na úkor hlbšieho prieskumu historického fotoalbumu a v tejto časti práce zase oceňujem vhodne zvolené sekundárne zdroje, typológiu najčastejšie zobrazovaných rodinných fotografií, ako aj zaradenie diela americkej fotografky Sally Man s kontroverznými portrétmi jej detí.

V ďalších dvoch kapitolách autorka predstavuje súčasné kurátorské a autorské projekty pracujúce s fotografickým rodinným archívom, ktorý budi čoraz väčší záujem vo výtvarnom umení. V druhej kapitole vypichuje veľké nadčasové fotografické projekty Pavla Maria Smejkal (Takí sme boli, Dvojice) a Erika Kesselsa (Album Beauty, 24 hours in photos). Autorka tu správne upozorňuje tiež na ich výrazné autorské stratégie v roli kurátora, ako aj na nové možnosti sprítomňovania albumov na výstavách a v knihách. Dobrým príkladom toho sú pre ňu napr. gigantické fragmenty a „kôpky“ fotografií z albumov prezentovaných ako objekty u Kesselsa alebo vášň pre zobrazovanie zubu času, rôznych ručných zásahov a spontánne vyskytujúcich sa dvojíc v slovenských rodinných archívoch z čias socializmu u Smejkal. V tretej časti práce upriamuje zasa pozornosť na slovenských a českých, prevažne mladších autorov, ktorí na rozdiel od spomínaných projektov pracujú viac alebo menej s fikciou a rodinným archívom (vrátane albumov) dávajú nový dych, možnosti prezentácie, iné vnímanie. Manipulácie s reálnym fotografickým materiálom v týchto dielach však autorka paradoxne často vníma ako spôsob pravdiviejšieho zobrazovania osobných a rodinných príbehov, zbaveného spomínaných zlozvykov v snahe zobrazovania rodinných ideálov. Aj keď to v práci nie je vyslovene formulované, autorka to na viacerých miestach naznačuje. V oboch kapitolách oceňujem tiež výber diel, vhodné ilustrácie a v ponúknutých analýzach sústredenosť iba na to najpodstatnejšie. Zaujímavé je tiež, že viaceré vybrané diela sú autorskými knihami, ktoré sú vlastne novodobým stvárnením fotoalbumu a sú výzvou pre ich vznik a podobu v budúcnosti. Vyzerá to však tak, že ich tvorcami už nebudú amatéri ako mamky a tatkovia, dedkovia a babky, ale pravdepodobne už len umelci.

Hoci sa v práci nájdu preklepy, problémy so štylistikou, opakovanie niektorých myšlienok a niektoré menej zrozumiteľné formulácie, diplomová práca Bc. Alexandry Keselicovej je kompaktná, dobre štrukturovaná a prínosná. Obsahuje mnoho užitočných pozorovaní a vášnivý záujem o problematiku rodinnej amatérskej fotografie a fenomén rodinného albumu, ktoré potvrdzuje filozoficky poňatým výstavným projektom s názvom Album Keselica v poslednej časti práce. Jeho počiatok možno v istom zmysle nájsť už v bakalárskej autorskej knihe o otcovi, ktorý bol akýmsi pokračovateľom filozofie Andyho Warhola, známym rusínskym hudobníkom a aktivistom (tú sa však v práci autorka napokon rozhodla nespomenúť). V tomto multimediálne uchopenom albume sa diplomantka, podobne ako autori predstavení v predchádzajúcej kapitole, snaží redefinovať fotografický album a uvažovať o ňom v nových súvislostiach a spôsoboch prezentácie. V takých, ktoré by dokázali podať pravdiviejší obraz rodinného príbehu a poodhaliť vlastnú identitu v komplikovaných, akoby „rodinnými dedičnými“ hriechmi zakliatých vzťahoch s najbližšou rodinou. Najväčšiu pozornosť venuje otcovi, jeho „warholizmu“, obdivu k všetkému, čo pochádzalo z USA, ale aj objektom a priestoru dnes už opusteného rodinného domu, kde posledné roky žil. Nie je to však téma, ktorá by sa dala v práci izolovať, je všadeprítomná a objavuje sa aj v iných témach a motívoch, ako je napr. rodinná viera, narodenie, smrť, ktoré autorka stvárnjuje aj do podoby voni, objektov i videí. Ojedinelým fragmentom inštalácie je napr. objekt Prachová guľa, ktorá je dlho zhromažďovaným kľbkom rôznych domácich žmolkov a prachu, ktoré sú čiastočne rozptyľované do vzduchu v kontakte s lúčmi slnka. Prachová guľa ako metafora zložitých rodinných vzťahov, ako aj zrodu, zániku, márnivosti a relativnosti mnohých našich činov.

Aj keď autorka pracuje aj s fikciou v narábaní s nájdeným rodinným fotografickým materiálom a vlastným časozberom, uprednostňuje dokumentárny prístup. Ten vidieť najmä v zachytávaní rôznych rodinných oltárov, ktoré vníma ako špecifické, často absurdné zátišia. Pozornosť dostávajú aj rôzne nájdené solitérne objekty. Dôležité sú vzťahy a súvislosti týchto objektov a fotografií, ktoré autorka svojším ukladaním a vrstvením ponúka ako nové odpovede.

Čo sa týka spôsobu prezentácie praktickej práce v podobe vizualizácií fragmentov celkovej inštalácie, na jednej strane by jej prospelo viac času, na strane druhej autorka tak postupuje s vedomím, že diplomová práca je len veľkým začiatkom v spracovávaní tejto témy. Preto by sme jej prezentáciu mohli chápať ako jeden z pokusov o finálnu inštaláciu, ktorá sa bude ešte obohacovať a meniť. Hoci pôvodne bola v pláne inštalácia výstavného projektu v opustenom dome po otcovi, v čase epidémie a nových rodinných problémov autorka nepovažovala za dôležité pracovať s konkrétnym výstavným priestorom. Dôležité však je, že Bc. Keselicová sa svojím Albumom Keselica snaží ponúknuť hlavne uvažovanie nad archívmi zajtrajška a nad hľadaním vlastnej identity skrze hľadanie pravdy celého rodinného príbehu.

Mám za to, že predložená záverečná práca **je pôvodná.**

Celkové hodnotenie DIPLOMOVEJ PRÁCE: B - veľmi dobre

Hodnotenú záverečnú prácu: ODPORUČAM na obhajobu.

Podpisom na tomto posudku zároveň súhlasím s licenčnými podmienkami obsiahnutými v licenčnej zmluve na použitie posudku záverečnej práce, ktorá je súčasťou tohto posudku.

Dátum: 24.06.2020
podpis autora posudku

Celkové hodnotenie práce: A- výborne(91 - 100%), B- Veľmi dobre (81 - 90%), C- Dobre (71 - 80%), D- Uspokojivo (61 - 70%), E - Dostatočne (51 - 60%), FX - nedostatočne (0 - 50%), vyžaduje sa prepracovanie práce.